

BIULETYN BUCHALTERYJNO-SKARBOWY

WYDAWNICTWO BIURA BUCHALTERYJNO-REWIZYJNEGO

zaprzys. biegłego sądowego P. DIAMANTA

Wychodzi co miesiąc.

Adres Redakcji i Adm.: Kraków, Grodzka 13, tel. 131-12.

Kupiec winien znać ustawodawstwo podatkowe!

Liberalizm ekonomiczny i wolna gra sił ekonomicznych, należą niewątpliwie do bezpowrotnej przeszłości. Państwo współczesne uzurpuje sobie w imię wyższych interesów i w imię skoordynowania całej gospodarki społecznej i podporządkowania jej jednolitemu kierownictwu — prawo wkraczania niemal w każdą dziedzinę życia obywatela, nie wyłączając sfery prywatnej, która już dawno przestała być niekniętym „tabu”. W tych warunkach ustawodawstwo administracyjne i skarbowe rozrosły się do niebywałych przedtem rozmiarów. Gdy zaś zjawiska ekonomiczne ulegają ciągłym fluktuacjom, zachodzi konieczność ustawicznego dostosowywania obowiązującego ustawodawstwa do potrzeb i nakazów bieżącej chwili. Stąd ustawodawstwo ulega ciągłym nieraz zasadniczym zmianom, których opanowanie wobec ich mnogości i skomplikowanej techniki ustawodawczej nastęrcza poważne trudności nietylko szaremu obywatelowi, ale i często zawodowemu prawnikowi.

Aby zapewnić tym mnogim ustawom posłuch, państwo dzisiejsze coraz liczniej penalizuje przepisy prawne tzn. zaopatrzuje

je sankcją karną i karze ich przekraczanie. Gdy zaś niezajomością ustawy tłumaczy się nie można, tedy szary obywatel narażony jest niemal na każdym kroku na konflikt z prawem karnym.

Ze szczególną obfitością państwo dzisiejsze wydaje przepisy, dotyczące wymiaru i ściągania podatków. Opanowanie ustawodawstwa podatkowego wymaga dziś takiej fachowej wiedzy i wyrobienia prawniczego, że zaczyna się coraz częściej wyodrębniać grupa specjalistów — prawników w tej dziedzinie.

A jednak szary kupiec — pomimo tych niezmiernych trudności zasadniczych — nie może sobie pozwolić na zbytek niezajomości przepisów podatkowych. On jest tym płatnikiem podatkowym, którego te przepisy w najwyższej mierze dotyczą. On jest najbardziej zainteresowany w opanowaniu ustawodawstwa podatkowego. On jest tym, który bezpośrednio styka się z wykonawcami prawa podatkowego, uosobionymi w rewidentach księgowych, lustratorach podatkowych, skarbowych organach egzekucyjnych itp. W tym bezpośrednim zetknięciu często nie czas na porozumienie

Zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych
(w Krakowie i na prowincji)

Bilansowanie

Nadzór nad księgowością

Rewizje ksiąg

Zaświadczenia dewizowe dla importerów

Kontrola i reklamacje wymiarów i rozliczeń

Ubezpieczalni Społecznych

Poradnictwo buchalteryjno-skarbowe

(również w drodze korespondencyjnej)

Ekspertyzy sądowe i prywatne

Rozliczenia spółników

Nowoczesna organizacja przedsiębiorstw.

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne

P. DIAMANTA

zaprzys. biegłego sądowego

dla okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie

Kraków, ul. Grodzka 13, tel. 131-12

się z fachowcem - prawnikiem. Wówczas też biada kupcowi, jeżeli nie potrafi natychmiast poprzeć swego stanowiska w jakiegokolwiek materii odpowiednimi przepisami prawnymi, orzecznictwem podatkowym lub tp.

Niestety szeroki ogół kupców nie potrafił jeszcze docenić doniosłości omawianych wyżej problemów i trwa w dawnej nieświadomości prawniczej. Jeżeli zaś do tego dołączyć okoliczność, iż przeważający ogół dzisiejszych buchalterów — pomimo, że nauka księgowości jest dziś nie dopomysłenia bez gruntownej znajomości ustawodawstwa podatkowego — tak samo słabo orjentuje się w arkanach przepisów podatkowych, to łatwo zrozumieć, że kupiec

jest często wydany na pastwę losu i że później tylko z nader wielkimi trudnościami usiłuje nadrobić w drodze właściwych kroków prawnych (instancje) swe zasadnicze braki w tej mierze.

Dlatego chcielibyśmy podkreślić — bez względu na to, jakby to mogło brzmieć banalnie — **:Zaznajamiać się z bieżącym ustawodawstwem podatkowym! Kontrolować każdą zmianę tego ustawodawstwa! Dobierać buchalterów tylko spośród sił wykwalifikowanych, obznajomionych z przepisami podatkowymi! Korzystać w razie potrzeby natychmiast z pomocy i rady fachowca czy prawnika, wyspecjalizowanego w dziedzinie podatkowej!**

Co należy uważać za obrót, podlegający opodatkowaniu w przedsiębiorstwach handlu towarowego?

Po myśli art. 5. ustawy o państwowym podatku przemysłowym za obrót, podlegający opodatkowaniu w **przedsiębiorstwach handlu towarowego**, uważa się sumę przychodu brutto za towary: sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt z tym, że wyłącza się z podstaw opodatkowania po udowodnieniu prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi — koszty przewozu i ubezpieczenia towaru, wyłożone za nabywcę, zwroty towarów, bonifikacje i skonta oraz odsetki prolongacyjne przy transakcjach kredytowych.

Wydane onegdaj Rozporządzenie wykonawcze do powyższej ustawy z dnia 11. grudnia 1936 w następujący sposób precyzuje ustawowe pojęcie obrotu:

§ 18. (1) Za przychód brutto uważa się pełną należność sprzedawcy z tytułu zawartej transakcji.

(2) Wszelkiego rodzaju prowizje i in-

ne wynagrodzenia, wypłacane przez przedsiębiorstwo komisantom i pośrednikom, nie są potrącalne z obrotu tegoż przedsiębiorstwa, jako jego koszty handlowe.

(3) Odsetki za dyskonto weksla, pobrane przez sprzedawcę przy sprzedaży towaru na weksel, nie są potrącalne od przychodu brutto i stanowią w całości obrót, podlegający opodatkowaniu.

(4) Tak samo nie są potrącalne od przychodu brutto odsetki, pobrane przez sprzedawcę przy sprzedaży towaru na kredyt bez przyjmowania weksla.

(5) Odsetki prolongacyjne i odsetki zwłoki, pobrane od nabywców towarów z powodu niezapłacenia w umówionym terminie pokredytowanej ceny kupna, nie stanowią części obrotu, podlegającego opodatkowaniu.

(6) Kwoty uzyskane ze sprzedaży całego przedsiębiorstwa (cena sprzedaży),

jak również kwoty, uzyskane ze sprzedaży części majątku, nie stanowiącego przedmiotu, ani obrotu, ani też produkcji przedsiębiorstwa, nie są obrotami, podlegającymi opodatkowaniu.

(7) Obróty osiągnięte z rozsprzedaży zapasu towarów w związku z likwidacją przedsiębiorstwa, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

(8) Doręczenie towaru przez przedsiębiorstwo wierzycielowi w celu pokrycia zobowiązania stanowi transakcję, podlegającą opodatkowaniu.

(9) Sumy uzyskane ze sprzedaży egzekucyjnych na pokrycie ciężących na przed-

siębiorstwie zobowiązań, stanowią część podlegającego opodatkowaniu obrotu.

(10) Cło wywozowe stanowi część podlegającego opodatkowaniu obrotu w przedsiębiorstwach skupu zawodowego.

Co do wspomnianych wyżej bonifikacji należy pamiętać, że po myśli § 34 cyt. Rozporządzenia — podlegają one wyłączeniu z podstaw opodatkowania pod warunkiem udzielenia ich w tym samym okresie podatkowym, w którym dokonano właściwych transakcji sprzedaży, zaś wynikiłe na dłużnikach straty, w żadnym przypadku nie mogą być wyłączone z podstaw opodatkowania.

Przepisy, dotyczące badania ksiąg handlowych.

W związku z nadchodzącym okresem badania ksiąg handlowych, podajemy poniżej zestawienie przepisów, dotyczących tego badania.

Z ORDYNACJI PODATKOWEJ.

Art. 84. Badanie (rewizję) ksiąg należy przeprowadzać na mocy pisemnego upoważnienia, wydanego rewidującym przez właściwe władze skarbowe.

Art. 85. § 1. Badanie (rewizja) powinno być dokonywane w zasadzie w godzinach urzędowych i w czasie dla płatnika najodpowiedniejszym i w obecności płatnika lub zastępującej go osoby.

§ 2. Badanie (rewizję) przeprowadza się zasadniczo u płatnika lub w wyjątkowych wypadkach w lokalu urzędu.

Art. 86.* § 1. O wyniku badania rewidujący sporządza protokół, który zostaje podpisany przez niego i przez płatnika lub jego przedstawiciela. Odpis protokołu doręcza się płatnikowi lub jego przedstawicielowi za pokwitowaniem.

* Należy zauważyć, że obecne brzmienie art. 86. zawiera dwie zasadnicze zmiany w stosunku do dawnego tekstu tego artykułu. O ile bowiem po myśli art. 92 Ordynacji Podatkowej przed nowelą, odpowiadającego obecnemu art. 86, odpis protokołu badania ksiąg, należało wydać płatnikowi **tylko na jego żądanie**, o tyle obecny art. 86, poleca wydanie tego odpisu płatnikowi z urzędu bezzwłocznie po zakończeniu badania. Należy nadto pamiętać, że termin do złożenia oświadczenia na protokół został obecnie skrócony do 7 dni. (dawniej wynosił 14 dni).

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne zaprzys. biegłego sądowego P. Diamanta wydaje importerom zaświadczenia dewizowe, wymagane przez Komisję Dewizową dla uzyskania zezwolenia na przekaz należności zagranicznych dostawców.

§ 2. Płatnik, nie godzący się z ustaleniami zawartymi w protokóle, może złożyć swe oświadczenie bądź niezwłocznie w protokóle, bądź w terminie 7-dniowym po doręczeniu odpisu tego protokółu.

Art. 87. Ocena mocy dowodowej ksiąg oraz zebranych w wyniku badania materiałów należy do organów wymiarowych.

Art. 88. Jeżeli na poparcie zeznania złożonego w terminie, płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg, to władza wymiarowa nie może ustalić podstaw wymiaru odmiennie, aniżeli to wynika z tych ksiąg, o ile one nie zostały uznane za nieprawidłowe lub nierzetelne.

Art. 89. O nieprzyjęciu ksiąg za podstawę przy wymiarze podatku należy zawiadomić płatnika jednocześnie z doręczeniem nakazu płatniczego.

W zawiadomieniu tym należy wyszczególnić materialne i formalne zarzuty, uzasadniające nieprzyjęcie ksiąg.

Z INSTRUKCJI PODATKOWEJ:

§ 181. 1). Badanie ksiąg dokonywa się zasadniczo u płatnika. Władze skarbowe mogą porozumiewać się z płatnikiem co do terminu badania tych ksiąg, lub też wzywać płatnika do przygotowania na oznaczony dzień wszystkich ksiąg i dokumentów, potrzebnych przy badaniu.

2) W przypadkach, gdy rewizja ksiąg u płatnika nastęrcza trudności lub gdy przedsiębiorstwo jest małe, a przeniesienie ksiąg oraz dowodów do urzędu da się z łatwością uskutecznić — badanie ksiąg można przeprowadzić w lokalu urzędu. W tym celu należy wezwać płatnika do zgłoszenia się

w lokalu urzędu w oznaczonym dniu i godzinie wraz z księgami i wszelkimi dowodami.

3) W razie przeniesienia ksiąg do urzędu i zatrzymania ich tam celem zbadania, należy wydać płatnikowi — na jego żądanie — odpowiednie pokwitowanie.

§ 182. Badanie ksiąg powinno się dokonywać w zasadzie w dniach oraz godzinach urzędowych i tak, aby nie zakłócało normalnego toku działalności przedsiębiorstwa. Jeżeli nie stoi na przeszkodzie nagłość sprawy, na wniosek płatnika można odstąpić od rewizji w czasie nadmiernej pracy w przedsiębiorstwie, jak np. w dni targowe, w czasie sporządzania inwentarza i t. p.

§ 183. W razie odstąpienia od rewizji ksiąg z przyczyn, wskazanych w § 182, lub wskutek niemożności jej dokonania z jakiegokolwiek innego powodu, należy sporządzić protokół lub raport, wyłuszczający przyczyny odstąpienia od rewizji ksiąg.

§ 184. Badanie ksiąg poza lokalem urzędu przeprowadza rewidujący na mocy specjalnych pisemnych upoważnień władzy skarbowej.

§ 185. 1) Rewidującemu służy prawo, w myśl art. 83 o. p. oraz na mocy ustawy o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z r. 1924. Nr. 5, poz. 37) i rozporządzenia wykonawczego do tejże ustawy (Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 83, poz. 567) — przeszukiwania wszelkich lokali urzędzeń i pomieszczeń, celem odnalezienia ukrytych ksiąg lub innych dowodów, mogących mieć wpływ na wymiar podatków.

Importerzy!

Pozwolenia przywozu będą wydawane jedynie importerom, prowadzącym prawidłowe księgi handlowe.

2) Powyższe uprawnienia stosować należy w przypadkach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione ku temu powody.

§ 186. Przeszukiwanie — w celu odnalezienia ukrytych ksiąg lub dokumentów — lokali i pomieszczeń, nie mających charakteru zakładów, może się odbywać tylko przy zachowaniu przepisów powołanej w § 185 ustawy. (§ 9. ust. 4. p. f.).

§ 187. Badanie ksiąg przeprowadza się z reguły w obecności płatnika lub zastępujących go osób.

§ 188. Badanie ksiąg dla celów podatkowych powinno zasadniczo obejmować:

a) ustalenie rodzaju przedsiębiorstwa i zakresu jego działalności, bądź też, jeżeli chodzi o posiadłości rolne — rozmiaru i rodzaju produkcji;

b) zbadanie charakteru księgowości ze stanowiska przepisów kodeksu handlowego i ordynacji podatkowej lub rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej;

c) zbadanie rzetelności zapisów;

d) zbadanie prawidłowości zapisów z punktu widzenia zasad rachunkowości zwyczajów kmieckich, ścisłości cyfrowej stopnia udokumentowania zapisów;

e) zebranie danych, niezbędnych do ustalenia podstaw wymiaru podatków.

§ 189. Przed przystąpieniem do badania ksiąg, rewizujący powinien zaznajomić się z przedsiębiorstwem płatnika i w tym celu dokonać oględzin pomieszczeń, urządzeń technicznych, inwentarza, zapasów itp. Jeżeli zaś chodzi o przedsiębiorstwa przenysłowe — powinien nadto zaznajomić się kolejnymi fazami produkcji, a w posiadłościach rolnych z obszarem i klasyfikacją gruntów, z działem produkcji oraz z zakładami przemysłowymi, przerabiającymi produkty gospodarstwa rolnego i leśnego.

§ 191. Przy badaniu ksiąg należy przede wszystkim stwierdzić, czy są one prowadzone w myśl zasad kodeksu handlowe-

go, czy też według zasad, ustalonych w §§ 57 — 74 r. w. (dla księgowości uproszczonej).

§ 192. Przy badaniu ścisłości cyfrowej ksiąg, należy sprawdzić:

a) czy podsumowania i przeniesienia w księgach są prawidłowe (wrywkowo);

b) czy pozostałości bilansowe z roku poprzedniego (bilans zamknięcia r. ub.) zgodne są z pozostałościami początkowymi bieżącego roku podatkowego (bilans otwarcia roku operacyjnego);

c) czy pozostałości książkowe roku sprawozdawczego zgodne są z inwentarzem oraz czy przy uzgadnianiu nie stwierdzone zostały większe rozbieżności;

d) czy księgi pomocnicze, o ile są prowadzone, uzgodniono z księgą główną;

e) czy przedłożone władzy skarbowej zamknięcia rachunkowe, wykazy i odpisy zgodne są z oryginalnymi księgami.

§ 193. 1) Przy badaniu ksiąg należy zwracać uwagę, czy zapisy w księgach są należycie udokumentowane (§ 58. ust. 6. r. w.). Dowody wewnętrzne są wystarczające wówczas, gdy niemożność udokumentowania zewnętrznego wypływa z istoty odnośnej transakcji lub warunków, w jakich się ona odbyła. W przypadkach za tym, gdy uzyskanie dowodu zewnętrznego istotnie nie nasuwało trudności, należy żądać takiego udokumentowania.

2) Wszelkie umowy, zawierane z osobami, zamieszkałymi poza granicami Państwa, a dotyczące opłat licencyjnych, procentów, prowizyj, bonifikat i t. p. — powinny być okazywane przez płatników w oryginałach.

§ 194. Rewizja ksiąg powinna się odbywać jednocześnie do podatku przemysłowego od obrotu i do podatku dochodowego z Działu I. i II. i podatku od kapitałów i rent. Rewizja ksiąg powinna być ewentualnie połączona ze sprawdzeniem świadectw

przemysłowych i kontrolą opłat stemplo-
wych.

§ 195. Przy badaniu ksiąg przedsię-
biorstw handlowych i przemysłowych w od-
niesieniu do podatku przemysłowego od o-
brotu powinien rewidujący dokonać nastę-
pujących czynności:

a) stwierdzić, czy w księgach wyka-
zane są odrębne obroty, podlegające róż-
niczkowanym stawkom podatkowym;

b) jeżeli, zamiast wyodrębnienia w
księgach tych obrotów, sporządzone zosta-
ły wykazy, o których mowa w § 78 r. w.,
wykazy te należy sprawdzić z księgami;

c) stwierdzić, czy zachodzą warunki,
uzasadniające korzystanie z ulgowych staw-
ek podatkowych;

d) wyjaśnić, czy w sumie zeznanego
obrotu mieszczą się pełne sumy faktur, czy
też zmniejszone o kwoty zwrotów, kosztów
przewozu, prowizji, procentów, opłat stem-
powych i t. p.;

e) zbadać, czy transakcje giełdowe od-
powiadają ustawowym wymogom, oraz czy
są poparte dowodami umów giełdowych;

f) zbadać obroty towarami scalonymi,
a wysokość obrotów, osiągniętych przy za-
kupnie i sprzedaży, uwidocznic oddzielnie
w protokóle;

g) wyjaśnić, czy skup zawodowy nie
posiada znamion handlu towarowego;

h) zbadać, czy eksport towarów zagra-
nicę odpowiada ustawowym wymogom.

§ 204. 1) Celem ustalenia prawidłowo-
ści odpisać na zużycie budynków, maszyn,
inventarza martwego i innych przedmiotów
majątkowych, podlegających zużyciu, rew-
idujący powinien zażądać przedstawienia ta-
beli amortyzacyjnej.

2) Tabela amortyzacyjna powinna za-
wierać: nazwy poszczególnych przedmio-
tów majątkowych, podlegających amortyza-
cji, pierwotną wartość przedmiotów, która
służyła za podstawę amortyzacji, daty na-
bycia lub wytworzenia przedmiotów mająt-
kowych, stopę amortyzacji oraz kwoty od-
pisów za każdy rok operacyjny (gospodar-
czy).

§ 207. Jeżeli sposób prowadzenia pod-
danych badaniu ksiąg lub poszczególne za-
pisy w księgach nie odpowiadają obowiązu-
jącym przepisom, okoliczność tę należy za-
znaczyć w protokóle, przytaczając szczegó-
łowo wszystkie braki i odchylenia.

§ 208. 1) Księgi handlowe i gospodar-
cze, zaofiarowane w postępowaniu wymia-
rowym, a nie odpowiadające wymogom ko-
deksu handlowego lub zasadom księgowo-
ści, albo też wymogom rozporządzenia wy-
konawczego do ordynacji podatkowej, po-
winny być jednak zbadane pod względem
wiarogodności zapisów.

2) Tego rodzaju księgi mogą służyć ja-
ko materiał pomocniczy przy ustalaniu pod-
staw wymiaru.

BIURO BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE

zaprzys. biegłego sądowego

P. DIAMANTA

KRAKÓW, UL. GRODZKA 13
TELEFON 131-12

1) udziela porad w sprawach buchalteryjno-prawnych i buchalteryjno-podatkowych
(także listownie)

2) wykonuje ekspertyzy sądowe i prywatne, oraz wszelkiego rodzaju prace tak stałe,
jak i dorywcze, wchodzące w zakres księgowości.

§ 209. 1) W toku rewizji ksiąg przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych, należy wykorzystać dołączony do akt materiał informacyjny.

2) Z reguły powinny być sprawdzone wszystkie informacje, przy większej ilości informacji, władza, zarządzająca zbadanie ksiąg, powinna wyznaczyć rewidującemu informacje, które mają być sprawdzone z księgami. Poza tymi informacjami, rewidujący powinien nadto zbadać pewną ilość informacji według własnego wyboru.

3) Sprawdzanie informacji powinno być na niej zaznaczone krótką notatką i podpisem rewidującego. W razie niezgodności z księgami. na informacji przytacza się odpowiednie dane z ksiąg, a nadto ujawnioną niezgodność omawia się w protokóle. — Stwierdzone niezgodności wyjaśnia się w trybie §§ 245, 246 i 250.

4) Na ujawnione w toku badania wiadomości, które mogą być użytkowane jako materiał do opodatkowania innych osób, a które, jako nie mające charakteru masowego, nie zostały objęte zbieraniem informacji, (np. wypłacone odsetki i prowizje, honoraria, większe dostawy i t. p.) — powinien rewidujący sporządzić odpowiednie informacje i złożyć je władzy, z której ramienia przeprowadza rewizję ksiąg. W tym celu rewidujący powinien być zaopatrzony w odpowiednie druki informacyjne.

5) Ponadto rewidujący obowiązany jest wypowiedzieć się co do raportu o rodzaju i ilości zebranych w przedsiębiorstwie informacji (§ 94 ust. 2).

§ 210. Kończącą fazą rewizji jest zebranie specjalnych danych do wymiaru podat-

ków, a więc, o ile chodzi o podatek, ustalenie według ksiąg faktycznie dokonanych obrotów, o ile zaś chodzi o podatek dochodowy — wykazanie sum, które wbrew ustawie zostały od dochodu potrącone lub nie zostały do dochodu doliczone.

§ 211. 1) Z wyniku rewizji ksiąg sporządza się protokół. Formularz protokołu przewiduje arkusze wkładkowe, przeznaczone dla specjalnych danych do podatku dochodowego i podatku przemysłowego. Części protokołu odnoszące się do dwóch podatków, sporządza się w 2 egzemplarzach (przez kalkę), celem dołączenia ich do odpowiednich akt wymiarowych.

2) Protokół badania ksiąg, powinien być podpisany przez rewidującego (lub rewidujących) i przez płatnika lub osoby, uprawnione do zastępowania przedsiębiorstwa. Jeżeli w protokóle znajdują się arkusze wkładkowe, powinny być one również podpisane przez rewidującego, jak i przez płatnika.

3) W razie odmowy ze strony płatnika lub osoby zastępującej go, podpisania protokołu, rewidujący powinien okoliczność tę w protokóle zaznaczyć.

§ 212. Wszelkie uwagi i wyjaśnienia płatnika lub osób zastępujących przedsiębiorstwo, mające na celu wyjaśnienie lub usprawiedliwienie ujawnionych w toku badania ksiąg uchybień co do rzetelności lub prawidłowości ksiąg, powinny być wniesione do protokołu badania ksiąg w formie dopisku pod podpisem rewidującego lub dołączone do protokołu na oddzielnym załączniku.

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne zaprz. biegłego sądowego P. Diamanta dysponuje pierwszorzędnymi siłami buchalteryjnymi i prawniczymi, wykwalifikowanymi w dziedzinie księgoznawstwa i ustawodawstwa podatkowego i daje pełną rękojmię fachowej i sprawnej obsługi.

§ 214. 1) Z uwagi na postanowienia art. 87. o. p., w myśl których ocena mocy dowodowej ksiąg i zebranych w wyniku badania materiałów należy do organów wymiarowych, rewidujący nie może w protokole wypowiadać uwag, co do rzetelności i prawidłowości zbadanych ksiąg.

2) Nie należy więc używać w protokole badania ksiąg określeń: „księgi rzetelne” lub „księgi nieprawidłowe”, lecz przytoczyć szczegółowo wszystkie zauważone

przypadki pominięcia i niezgodności ze stanem faktycznym, lub uchybień i nieprawidłowości, któreby w dostateczny i niewątpliwy sposób pozwoliły na zorientowanie się w charakterze ksiąg i odpowiednie ich zakwalifikowanie.

§ 215. Rewidujący po powrocie z rewizji powinien niezwłocznie złożyć władzy wymiarowej protokół z przeprowadzonych rewizyj ksiąg.

Obowiązek ubezpieczenia społecznego udziałowców oraz członków zarządów spółek handlowych.

Warunkiem podlegania przepisom ustawy scaleniowej (ubezpieczeniu chorobowemu, wypadkowemu i emerytalnemu robotniczemu) jest zatrudnienie danej osoby na podstawie umowy o pracę zależną, za oznaczonym z góry wynagrodzeniem, przyczym praca ta odbywa się na rachunek i ryzyko pracodawcy, pod jego wskazówkami i kierownictwem.

Ubezpieczenie natomiast w myśl dekretu Prezydenta R. P. z dnia 24. XI. 1927. (ubezpieczenie na wypadek braku pracy i ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych), ma źródło w samym fakcie zatrudnienia, bez konieczności uznania stosunku prawnego, łączącego obu kontrahentów, za stosunek najmu pracy względnie stosunek służbowy.

Instytucje ubezpieczeń społecznych w rozmaity sposób realizowały na tle wspomnianych wyżej zasad ubezpieczeniowych o-

bowiązek ubezpieczenia współwłaścicieli wzgl. udziałowców spółek handlowych oraz członków zarządu tychże spółek; więcej rozbieżne jest również w tym względzie orzecznictwo najwyższych instancji sądowych i administracyjnych. Przytaczanie poszczególnych tez sądowych, nie dawałoby jasnego obrazu — a zatem byłoby nie celowe — przeto dla orientacji podajemy poniżej najistotniejsze zasady, dotyczące wznawianego przedmiotu:

I. a) Spólnicy spółki jawnej, pracujący w przedsiębiorstwie **na podstawie umowy spółki** nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zarówno w zakresie ustawy scaleniowej, jakoteż dekretu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Jako współwłaściciele przedsiębiorstwa bowiem pracują oni na wspólny rachunek i pod swym wspólnym kierownictwem, a zatem nie można ich uznać za zatrudnionych na podstawie umowy o pracę zależną wzgl.

Kontrolę wymiarów i rozliczeń Ubezpieczalni Społecznych i innych instytucyj ubezpieczania społecznego przeprowadza
Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne zaprzys. biegłego sądow. P. Diamanta

za „zatrudnionych” w rozumieniu dekretu z 24. XI. 1927.

b) Spółnik spółki jawnej, którego wkład **polega tylko na wykonywaniu pracy**, nie podlega ubezpieczeniom społecznym w żadnym zakresie.

Źródłem bowiem tej pracy spółnika jest wyłącznie umowa spółki, a nie umowa o najem pracy. Spółnik taki uczestniczy w zyskach przedsiębiorstwa i pracuje na własny rachunek i ryzyko. Brak zatem w takim zatrudnieniu istotnych znamion zależności służbowej.

c) O ile jednak spółnik jawny zawarł z zawiadowcami spółki umowę o pracę zależną, odpłatną, (umowa taka może być częścią składową umowy spółki), wówczas bezwzględnie powstaje obowiązek ubezpieczenia w pełnym zakresie.

II. a) **Spółnicy (udziałowcy)** spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zobowiązani do pracy w przedsiębiorstwie na podstawie poszczególnych warunków umowy spółki — a zatrudnieni w charakterze **pracowników fizycznych** — nie podlegają z tytułu tego zatrudnienia obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, chociażby za pracę otrzymywali odszkodowanie pieniężne.

To samo, co powyżej, dotyczy udziałowców, których praca w charakterze **pracowników fizycznych** jest częścią ich wkładu spółkowego.

b) **Udziałowcy** spółki z ogr. odp., zatrudnieni w przedsiębiorstwie z mocy postanowień umowy spółki wzgl., których praca stanowi wkłady spółnika — **a mają charakter pracowników umysłowych** — podlegają tylko ubezpieczeniom unormowanym w dekrecie Prezydenta R. P. z dnia 24. XI. 1927.

t. j. ubezpieczeniu na wypadek braku pracy oraz ubezpieczeniu emerytalnemu pracowników umysłowych.

c) Pełnemu zakresowi ubezpieczenia podlegają **spółnicy** spółki z ogr. odp., którzy z zarządem przedsiębiorstwa zawarli odrębne umowy o najemną pracę i pracę tę istotnie wykonywują w zamian za oznaczone wynagrodzenie.

III. a) **Członkowie zarządu (zawiadowcy)** spółki z ogr. odp. wzgl. spółki akcyjnej, o ile nie zawarli ze spółką odrębnych umów o pracę, podlegają tylko ubezpieczeniu na wypadek braku pracy i emerytalnemu pracowników umysłowych z tym, że na żądanie mogą się zwolnić od tych ubezpieczeń na mocy art. 6. p. 5. Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 24. XI. 1927.

Członkowie zarządu bowiem swoje czynności zawiadowcze spełniają na podstawie mandatu (zlecenia) udzielonego im przez ogół spółników (akcjonariuszów), zakres ich działania jest regulowany przepisami kodeksu handlowego oraz postanowieniami umowy (statutu) spółki, a zatem w stosunku tym prawnym brak znamion umowy o pracę, chociażby zawiadowcy za swoje czynności otrzymywali wynagrodzenie pieniężne.

b) **Członkowie zarządów osób prawnych** pod a) wymienionych, którzy zawarli z przedstawicielstwem spółników (akcjonariuszów) umowy o pracę bezprzecznie podlegają ubezpieczeniu w pełnym zakresie z tym zastrzeżeniem, że mogą uzyskać zwolnienie od ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

BILANSE

sporządza BIURO BUCHALTERYJNO - REWIZYJNE
zaprzys. biegłego sądowego

P. DIAMANTA, Kraków, Grodzka 13, tel. 131-12

Księgi handlowe

Kasy amerykańskie (kategorniki) 6, 9,
12 i 15 kontowe

Kartoteki

składowe salda conti i Towarowe
Koniki do kartotek, alfabety, cyfry

poleca po cenach fabrycznych

Hurtownia papieru i przyborów biurowych

B. STEIGBÜGEL, Kraków, Szewska 3

Telefon 134-23

Rok założenia 1899

P. K. O. 400.021

Prosimy żądać specjalnych ofert!

Zamówienia z prowincji wykonujemy odwrotnie

1 taśma do maszyny najlepsza Iskra . . . 2.50	10 pudełek spinaczy a 100 sztuk . . . 1.—
12 ołówków Mephisto lub Iskra-Jaszczur 4.55	1 litr atramentu biurowego Iskra . . . 1.80
1.000 kopji 4-to zł. 2.46 i 4.50	10 skoroszytów mocnych 1.80

Posiadamy własną maszynę do linjowania.

Wykonujemy wszelkie księgi specjalne nawet w jednym egzemplarzu.

Należy wkońcu podkreślić, że zasady wyłuszczone wyżej pod II b) i pod III a) — aczkolwiek stosowane w dotychczasowej praktyce orzeczniczej instytucji ubezpieczeń społecznych — zdaniem naszym budzą wątpliwości, ile że pojęcie „zatrudnienia“ użyte

w Rozp. o ubez. prac. umysł. należałoby raczej identyfikować z pojęciem pracy zależnej (najmniej) zwłaszcza obecnie od czasu obowiązywania ogólnej ustawy sąłeniowej, operującej wyłącznie pojęciem stosunku służbowego i pracy najmniejszej.

Z orzecznictwa podatkowego

Szacunek remanentu z uwzględnieniem wszystkich kosztów, związanych z osiągnięciem dochodu, jest niezgodny z zasadami kupieckimi. (N. T. A. z 9/6. 1933. L. rej. 10473/31).

Przy wyprowadzeniu zysków bilansowych do opodatkowania z przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi, mogą być brane pod uwagę tylko te spodziewane przychody i nieponiesione koszty, które odnoszą

się do danego okresu operacyjnego, a które nadto dają się ściśle określić w dniu bilansu zamknięcia. (Ok. M. S. z 24/2. 1926. L. D. P. O. 462/II).

Okoliczność, że wydatek nie opiera się na tytule prawnym, samą przez się nie wystarcza do uznania go za niepotracalny. (N. T. A. z 23/5. 1932. L. rej. 9832/30).

Wynagrodzenie członka rady nadzorczej, pobrane nie z tytułu swej przynależności do rady, lecz tylko w charakterze urzędnika przedsiębiorstwa, nie podlega doliczeniu do zysków bilansowych w rozumieniu art. 21. p. 3 ustawy. (N. T. A. z 12/9. 1934. L. rej. 4157/31).

Na płatniku ciąży obowiązek wykazania na żądanie władzy tych wszystkich danych faktycznych, które ona uzna za konieczne do oceny, czy i w jakim rozmiarze zachodzą przewidziane w ustawie o podatku doch. wymogi stosowania ulgi z powodu stanu rodzinnego. (N. T. A. z 10/2. 1928. L. rej. 1131/26).

Pod wszelkiego rodzaju wynagrodzenia osób biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących do składu zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców, nadają tylko wynagrodzenia z tytułu udziału w jednym z tych organów osoby prawnej. (N. T. A. z 15/4. 1931. L. rej. 322/29).

Zyski z tytułu różnic kursowych na należnościach i zobowiązaniach w walutach obcych podlegają opodatkowaniu, i to zarówno wtedy, gdy zostały już osiągnięte, jak i wtedy, gdy zostały jedynie zarachowane w księgach handlowych i znalazły swój wwrz w rocznym zamknięciu rachunków. (N. T. A. z 4/9. 1936. L. rej. 3411, 12, 13, 14/35).

Brak w inwentarzu danych, dotyczących ilości poszczególnych przedmiotów, wchodzących w skład majątku firmy, uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe. (N. T. A. z 27/4. 1936. L. rej. 2270/34).

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne

zaprzys. biegłego sądowego

P. DIAMANTA

W KRAKOWIE, UL. GRODZKA 13

Telefon 131-12

zakłada i prowadzi księgi handlowe
**własnymi siłami na miejscu lub też
na życzenie we własnym lokalu**
Biura przy ul. Grodzkiej L. 13
na podstawie specjalnych raportów
i uproszczonym systemem.

Brak inwentarza uzasadnia zdyskwalifikowanie mocy dowodowej ksiąg handlowych. Brulion inwentarza, ani odnotowania półkowe w księdze inwentarzowej przedmiotów, które mają być przeniesione do inwentarza roku następnego, nie mogą zastąpić wymaganego ustawą inwentarza. (N. T. A. L. rej. 2465/29).

Zmniejszenie wartości inwentarza, ocenionego według cen nabycia o pewną kwotę z tytułu wyjścia z mody wycenianych artykułów jest dopuszczalne zgodnie z art. 21 i 6 ustawy o podatku dochodowym oraz nie jest sprzeczne z zasadami kodeksu handlowego. (N. T. A. z 13/5. 1929. L. rej. 3775/27).